

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์คาโนนิคระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 มีตัวแปรดังนี้ ชุดของตัวแปรต้น คือ ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotion) ซึ่งประกอบด้วย ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี (Emotion1) ความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่ง (Emotion2) และความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุข (Emotion3) กับชุดของตัวแปรตาม คือ ความคิดสร้างสรรค์ (Create) ซึ่งประกอบด้วย ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว (Create1) ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่น (Create2) ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม (Create3) และความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออ (Create4) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 จำนวน 346 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบวัดความฉลาดอารมณ์ และแบบวัดความคิดสร้างสรรค์ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ค่าสหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) และค่าสหสัมพันธ์คาโนนิค (R_c)

สรุปผลการวิจัย

ผลของการวิจัยสามารถสรุปได้ว่า

1. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 มีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับปกติ (16.04 - 18.96) โดยด้านดีมีค่าสูงสุด รองลงมา คือ ด้านเก่งและด้านสุขตามลำดับ มีคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดความคิดสร้างสรรค์อยู่ระหว่าง 7.58 - 19.87 คะแนน โดยความคิดคล่องแคล่วมีค่าสูงสุด รองลงมา คือ ความคิดละเอียดลออ ความคิดยืดหยุ่น และความคิดริเริ่มตามลำดับ
2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมระหว่างความฉลาดทางอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์มีค่าเท่ากับ .078 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ชุดของตัวแปรต้น คือ ความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งประกอบด้วยด้านดี ด้านเก่ง และ ความด้านสุข กับชุดของตัวแปรตาม คือ ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งประกอบด้วยความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ มีความสัมพันธ์กันคอลลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 1 ฟังก์ชัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์คาโนคอลลที่ตัวแปรสองชุดมีต่อกันมากที่สุดเท่ากับ .255 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .065 กล่าวคือ ชุดของตัวแปรต้นส่งผลต่อชุดของตัวแปรทั้งหมดได้สูงสุดร้อยละ 6.5

ความฉลาดทางอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 มีความสัมพันธ์คาโนคอลลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการวิจัยพบว่าคะแนนเฉลี่ยความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดดาก เขต 1 โดยรวมอยู่ในเกณฑ์ปกติ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีมีค่าสูงสุด และความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขมีค่าต่ำสุด ทั้งนี้เพราะความฉลาดทางอารมณ์ด้านดีตามความหมายของกระทรวงสาธารณสุข คือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่น และมีความรับผิดชอบต่อส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะของวัยรุ่นตอนปลายที่กำลังเข้าสู่วัยทำงาน โดยเพียร์เจต์ได้อธิบายไว้ว่า วัยรุ่นตอนปลายเป็นช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ผู้ใหญ่ เด็กในวัยนี้จะเริ่มมีแบบแผนความคิด รู้จักการใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ไม่ใช่อารมณ์เป็นใหญ่ ในขณะที่เดียวกันนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นช่วงเวลาที่ต้องเผชิญกับความเครียดในการเตรียมตัวเพื่อสอบเข้าศึกษาต่ออย่างสถาบันต่าง ๆ ในระดับอุดมศึกษา อีกทั้งยังต้องปรับตัวให้ทันต่อระบบการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ประกอบกับยังต้องประสบการณ์ในการจัดสรรเวลาสำหรับภาระงานที่ครอบคลุมหมายและเข้าร่วมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ทำให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขอยู่ในระดับต่ำซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของสุदारัตน์ หนูหอม (2551) ที่ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของความเครียดที่มีผลต่อความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าความเครียดมีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดทางอารมณ์ หรืออาจกล่าวได้ว่าบุคคลที่มีความเครียดสูงจะมีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำ

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดตาก เขต 1 รายงานพบว่าความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่วมีค่าสูงสุด และความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่มมีค่าต่ำสุด ทั้งนี้เพราะความคิดคล่องแคล่ว ตามความหมายของกิลฟอร์ด กล่าวไว้ว่า เป็นความคิดคล่องตัวในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้มากที่สุด ดังนั้นจึงเน้นในเรื่องปริมาณความคิด ความคิดยิ่งมีปริมาณมากเท่าไร ย่อมแสดงว่าผู้นั้นมีความคิดคล่องแคล่วมาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้นได้รับการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ต่างๆ มาเป็นเวลานานจึงเปี่ยมไปด้วยองค์ความรู้ ทำให้สามารถตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้เป็นจำนวนมาก แต่ด้วยระบบการศึกษาแบบเดิมๆ เน้นให้ผู้เรียนเน้นการท่องจำเป็นส่วนใหญ่ ทำให้ขาดทักษะในการคิด ส่งผลให้ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่นต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของนารี วงศ์สิโรจน์กุล (2552) เรื่อง การศึกษาไทยในวันนี้ ซึ่งกล่าวไว้ว่า "...เด็กไทยในปัจจุบันยังถูกครอบงำทางความคิดด้วยระบบการศึกษาไทยแบบเดิมๆ ที่เรียนกันแบบท่องจำ ไม่เพียงแต่จะทำให้เด็กไทยคิดไม่เป็นเท่านั้น ยังทำให้เด็กไทยไม่กล้าที่จะคิดอย่างอื่นนอกเหนือจากที่เรียนเพราะกลัวผิด และจะทำข้อสอบไม่ได้..."

2. ผลการวิจัยพบว่าความฉลาดทางอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดตาก เขต 1 มีความสัมพันธ์คาโนนิกอลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความสัมพันธ์เกิดขึ้นสองลักษณะ ลักษณะแรกเกิดจากความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขกับความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว และความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ส่วนลักษณะที่สองเกิดจากความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี และความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งกับความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่น และความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม ทั้งนี้เพราะความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว และความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออ เห็นได้จากงานเขียนของอารี พันธุ์ณี (2548) ในหนังสือฝึกคิดให้เป็น คิดให้สร้างสรรค์ ซึ่งกล่าวไว้ว่า ความเครียดเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เมื่อเกิดความเครียด จิตใจย่อมไม่เป็นสุข ความฉลาดทางอารมณ์ด้านสุขจึงมีค่าต่ำ ทำให้ความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่ว และความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออต่ำลงด้วย เนื่องจากความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดคล่องแคล่วเป็นการดึงเอาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลมา

ตอบสนองต่อสิ่งเร้าในเวลาอันรวดเร็ว หากมีความเครียดเกิดขึ้นในกระบวนการถ่ายโอนข้อมูล ย่อมทำให้เกิดการเชื่อมโยงได้ไม่เต็มศักยภาพ ข้อมูลที่ได้จึงเป็นข้อมูลหยาบ ซึ่งเป็นดัชนีชี้วัดความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดละเอียดลออที่อยู่ในระดับต่ำ

ในขณะที่ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี และความฉลาดทางอารมณ์ด้านเก่งมีอิทธิพลต่อความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดยืดหยุ่น และความคิดสร้างสรรค์ด้านความคิดริเริ่ม สอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัฒนา หอมบุปผา (2548) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ด้วยสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ และความสามารถในการเผชิญความยากลำบาก พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความฉลาดทางอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 มีความสัมพันธ์คาโนคอลลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เพราะความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถทางอารมณ์ที่จะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างสร้างสรรค์และมีความสุข (กรมสุขภาพจิต, 2549, หน้า 2) นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้สร้างสรรค์เป็นกระบวนการตามธรรมชาติของมนุษย์ที่มีสุขภาพจิตดี (อารี พันธมณี, 2549, หน้า 11 - 12) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัฒนา หอมบุปผา (2548) ที่ศึกษาเกี่ยวกับการพยากรณ์ความคิดสร้างสรรค์ด้วยสติปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ และความสามารถในการเผชิญความยากลำบาก พบว่าความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ด้านเก่ง และด้านสุข มีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความคิดสร้างสรรค์ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความมีจิตสาธารณะ ภาวะผู้นำ ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นต้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในสถานศึกษาของรัฐบาล และนักเรียนในสถานศึกษาของเอกชน
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดาก เขต 1 และเขต 2
4. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในจังหวัดดากและในจังหวัดอื่น ๆ

5. ควรศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างความฉลาดทางอารมณ์กับความคิด
สร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น นักเรียนชั้นอุดมศึกษา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น นักเรียนชั้นประถมศึกษา นักเรียนชั้นอนุบาล